

Начало>Предприемане на съдебни действия>Правна помощ

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

Правна помощ

Хърватия

1 Какво включват разноските в производството и кой следва да ги заплаща?

В член 151 от Гражданския процесуален закон (*Zakon o parničnom postupku*) се посочва, че разноските за съдебен спор включват разходите, направени в хода на съдебното производство или във връзка с него. Тези разноски включват например разходи за внасяне на доказателства, съдебни такси, разходи за публикуване, дневни и пътни разходи за съдиите и съдебните секретари, пътни разходи на страните във връзка с явяването им в съда и други подобни. Разноските за съдебен спор включват също и възнаграждение за работата на адвокати и други лица, които по закон имат право на възнаграждение.

Съгласно член 152 от Гражданския процесуален закон всяка страна трябва да покрие предварително разноските, които прави в резултат на своите действия. Когато една страна предложи доказателство, тя се задължава с разпореджанието на съда да плати предварително сумата, необходима за покриване на разноските, които ще бъдат направени във връзка с внасянето на доказателството. Спечелването на спора е основният принцип, когато се решава кой трябва да поеме окончателно разноските за съдебния спор. Така член 154, параграф първи от Гражданския процесуален закон гласи, че страна, която напълно загуби дадено дело, е длъжна да плати разноските на другата страна и на нейната встъпила страна, направени по производството. Лицето, встъпило на страната, загубила делото, трябва да покрие разходите, направени в резултат на неговите действия. Съгласно член 154, параграф втори от Гражданския процесуален закон, ако една страна спечели частично съдебния спор, съдът трябва да вземе решение относно възстановяването на разноските въз основа на степента на спечелване на спора спрямо окончателно предявения иск. Специални правила важат, когато разноските по съдебния спор са направени по вина на една от страните или поради случило се с нея събитие, когато съдебното решение се издава въз основа на признание, когато ищец оттегли иска или се откаже от него, когато спорът се реши от съда и когато в него участват солидарни молители (членове 156—161 от Гражданския процесуален закон).

2 Какво точно представлява правната помощ?

Съгласно Закона за безплатната правна помощ (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) целта на правната помощ е да се постигне равенство пред закона, да се предоставят на гражданите на Република Хърватия и на други лица ефективна правна защита и достъп до съда и други публичноправни органи при равни условия в съответствие с разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ.

Правната помощ се предоставя като първична или вторична правна помощ.

Първичната правна помощ включва:

обща правна информация;

правни съвети;

изготвяне на писмени документи, които се подават до публичноправни органи, Европейския съд по правата на човека и международни организации, в съответствие с международни договори и правилниците за работа на тези органи;

представителство в производства пред публичноправни органи;

правна помощ при приятелско извънсъдебно уреждане на спорове.

Първичната правна помощ се предоставя от административните органи на окръзите и град Загреб (наричани по-долу административни органи), упълномощени сдружения и правни клиници. При предоставянето на първична правна помощ административните органи имат право да предоставят обща правна информация и правни съвети и да изготвят писмени документи.

Вторичната правна помощ включва:

правни съвети;

изготвяне на писмени документи в производства за защита правата на работниците пред работодателя;

изготвяне на писмени документи в съдебни спорове;

представителство в съдебни производства;

правно съдействие при уреждане на спор по взаимно съгласие.

Вторична правна помощ се предоставя от адвокати.

Вторичната правна помощ включва още:

освобождаване от съдебни разноски;

освобождаване от съдебни такси.

3 Имам ли право на правна помощ?

Право на безплатна правна помощ имат следните лица:

хърватски граждани;

деца, които не са хърватски граждани, но се намират в Хърватия без придружител, който е техен законен настойник;

чужденци с разрешение за временно пребиваване според условията на реципрочност или чужденци с разрешение за постоянно пребиваване;

чужденци под временна закрила;

незаконно пребиваващи чужденци и чужденци с разрешително за краткосрочно пребиваване, в производства за издаване на решение за експулсиране или решение за връщане;

търсещи убежище лица, лица, на които е предоставено убежище, и чужденци под субсидиарна закрила и членове на техните семейства, пребиваващи законно в Република Хърватия, в производства, в които не се предоставя правна помощ съгласно специален закон.

Като правило, за да бъде предоставена вторична правна помощ, трябва да бъдат изпълнени следните условия по отношение на собствеността:

- а) общият месечен доход на молителя и членовете на неговото домакинство не трябва да превишава сумата на основата за изчисляване (3326,00 HRK) на член от домакинството; и
- б) общата стойност на притежаваната от молителя и членовете на неговото домакинство собственост не трябва да превишава сумата от 60 пъти основата за изчисляване (199 560,00 HRK).

Вторична правна помощ се предоставя без предварително определяне на имотното състояние, ако молителят е:

- а) дете в процеса за упражняване на правото на издръжка;
- б) жертва на тежко престъпление в производство за целите на упражняване на правото на компенсация за причинена от престъплението вреда;
- в) лице, което е получател на плащания за издръжка съгласно специално законодателство, уреждащо упражняването на права в системата за социалната сигурност; или
- г) лице, което има право на помощ за издръжка по Закона за правата на хърватските ветерани от Отечествената война и членовете на техните семейства (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) и по Закона за защита на военните и цивилните инвалиди от войната (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*).

Правна помощ може да се предостави също и за трансгранични спорове. Трансграничен спор е такъв, при който страната, подаваща молба за правна помощ, има местоживее или обичайно местопребиваване в държава — членка на ЕС, различна от държавата членка, в която съдът заседава или в която решението трябва да бъде изпълнено.

Правната помощ при трансгранични спорове се предоставя по граждански и търговски въпроси, производство по медиация, извънсъдебни спогодби, принудително изпълнение на публични актове и правни съвети в такива производства. Разпоредбите за правна помощ при трансгранични спорове не се прилагат за данъчни, митнически и други административни производства.

Правна помощ при трансграничен спор ще бъде предоставена на молител, който е поискал такава, ако отговаря на предварителните условия, определени със Закона за безплатната правна помощ. По изключение правна помощ може да бъде предоставена на молител, който не отговаря на условията съгласно Закона за безплатната правна помощ, ако докаже, че не е в състояние да плати разноските за производството поради разликата в издръжката на живота между държавата членка, в която има местоживее или обичайно пребиваване, и Република Хърватия.

4 Правната помощ за всички видове производства ли се предоставя?

Първична правна помощ може да бъде предоставена по всякакви правни въпроси, при условие че:

молителят няма достатъчно познания или способността да прецени своите права;

молителят не е получил правна помощ съгласно специално законодателство;

подадената молба не е явно неоснователна; и

финансовото състояние на молителя е такова, че заплащането за професионална правна помощ би могло да застраши неговата прехрана или прехраната на членове на неговото домакинство.

Вторична правна помощ, предоставена от адвокати и освободена от плащане на съдебни разноски, може да бъде предоставена в следните видове производства:

производства относно вещни права, с изключение на производства във връзка с поземления регистър;

производства, свързани с трудови правоотношения;

производства, свързани със семейни отношения, освен в производства относно развод по взаимно съгласие, ако съпрузите нямат общи или осиновени непълнолетни деца или деца, които са навършили пълнолетие, но са под техните родителски грижи;

производства по принудително събиране или обезпечаване на вземания, произтичащи от производство, при което може да бъде предоставена правна помощ съгласно разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ;

уреждане на спор по взаимно съгласие;

по изключение, във всички други административни и граждански съдебни производства, когато такава необходимост произтича от конкретни житейски обстоятелства на молителите и членовете на техните домакинства, в съответствие с основната цел на Закона за безплатната правна помощ.

Вторична правна помощ, предоставена от адвокати, може да бъде предоставена в посочените по-горе производства при следните условия:

производството е сложно;

молителят не е способен сам да се представява;

финансовото състояние на молителя е такова, че заплащането на професионална правна помощ би могло да застраши неговата прехрана или прехраната на членовете на неговото домакинство, в съответствие със специалните условия, предвидени в член 14 от Закона за безплатната правна помощ;

делото не представлява злоупотреба с процесуално право;

през последните шест месеца подобна молба на молителя не е била отхвърляна за умишлено предоставяне на невярна информация; и

молителят не е получил правна помощ съгласно специално законодателство.

Освобождаване от съдебни такси може да се предостави при всички производства (граждански производства и административни спорове), ако материалното положение на молителя е такова, че плащането на съдебни такси би могло да застраши неговата прехрана или прехраната на членовете на неговото домакинство, в съответствие със специалните условия, предвидени в член 14 от Закона за безплатната правна помощ. Когато се взема решение, специално внимание се обръща на размера на съдебните такси при процедурата, за която се иска освобождаване.

5 Има ли специални процедури за спешни случаи?

Административният орган трябва да вземе решение по молба за одобряване на вторична правна помощ в срок от 15 дни от датата на подаване на молбата. Ако молителят губи правото да предприеме действието, за което е подал молбата, поради изтичане на срока, административният орган трябва да вземе решение в по-кратък срок, което да даде възможност на молителя да предприеме своевременно действието.

6 Къде мога да получа формуляр за кандидатстване за правна помощ?

Процедурата за получаване на първична правна помощ започва, като се свържете директно с предоставящия първична правна помощ (упълномощено сдружение, правна клиника или административен орган), и не е необходимо да се попълва специален формуляр.

Процедурата за получаване на вторична правна помощ започва с подаване на искане за предоставяне на правна помощ в определената за това форма пред компетентната служба. Формулярът на молба за правна помощ може да се получи от службите и на техните уебсайтове и от Министерството на правосъдието и публичната администрация (*Ministarstvo pravosuđa i uprave*).

Молби за правна помощ в трансгранични спорове и молби за прехвърляне на молби за правна помощ в трансгранични спорове трябва да се подават във формулярите, предвидени в Решение 2004/844/ЕО на Комисията от 9 ноември 2004 г. за установяване на формуляр за молба за

правна помощ съгласно Директива 2003/8/ЕО на Съвета относно подобряване на достъпа до правосъдие при трансгранични спорове чрез установяването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове и Решение 2005/630/ЕО на Комисията от 26 август 2005 г. за въвеждане на формуляр за обмен на молби за правна помощ в рамките на Директива 2003/8/ЕО на Съвета, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз.

Формулярите и всички придружаващи документи при трансгранични спорове трябва да се подадат преведени на хърватски език. В противен случай молбата ще бъде отхвърлена.

7 Кои документи трябва да се представят заедно с формуляра за кандидатстване за правна помощ?

Когато се подава молба пред компетентния административен орган, тя трябва да бъде придружена от писмено съгласие на молителя и на членовете на неговото домакинство, че се разрешава достъп до всички данни за общия доход и активи, в което молителят потвърждава, че предоставената информация е точна и пълна.

Жертвите на домашно насилие дават съгласието си за разрешаване на достъп до всички данни за доходите и собствеността само на самите тях.

Съгласие не се дава от тези членове на домакинството, които участват в съдебното производство като ответник или чийто интерес е в противоречие с този на молителя.

Формулярът на молба за правна помощ при трансграничен спор следва да бъде придружен от съответните документи, които се изискват за вземане на решение по молбата.

8 Къде трябва да подам молбата си за правна помощ?

Процедурата за получаване на първична правна помощ започва, като се свържете директно с предоставящ първична правна помощ (упълномощено сдружение, правна клиника или административен орган), и не е необходимо да се попълва специален формуляр, докато процедурата за получаване на вторична правна помощ започва с подаване на молба до компетентния административен орган, на чиято територия молителят има местоживеене или обичайно пребиваване.

Молител, който има местожителство или обичайно пребиваване в държава — членка на Европейския съюз, и търси правна помощ при трансграничен спор пред съд в Република Хърватия, трябва да подаде молба за правна помощ до Министерството на правосъдието и публичната администрация на Република Хърватия (получаващ орган).

Страна, която има местожителство или обичайно пребиваване в Република Хърватия и търси правна помощ при трансграничен спор пред съд в друга държава — членка на Европейския съюз, трябва да подаде молбата си до службата, която отговаря за мястото, където се намира постоянният ѝ адрес или където тази страна обичайно пребивава.

9 Как да разбера дали имам право на правна помощ?

Вторична правна помощ се предоставя на молител, който отговаря на условията за упражняване на правото на правна помощ, чрез вземане на решение за предоставяне на правна помощ. Административният орган трябва да вземе решение по молбата в срок от 15 дни от датата, на която е подадена.

10 Какво да направя, ако имам право на правна помощ?

Решението относно правната помощ включва правото на използване на някои или на всички форми на вторична правна помощ за процедура от определен вид и степен. В горепосоченото решение се съдържат личните данни на получателя на правната помощ, кратко описание на правния въпрос, за който е предоставена правната помощ, формата и обхватът на одобрената правна помощ, данни за адвоката, който ще предоставя правната помощ, и други данни, свързани с решението.

Когато молителят подава молба за правна помощ под формата на освобождаване от съдебни такси, той трябва да информира съда при подаването, или когато предприема друго действие в съдебното производство, за подадената молба за освобождаване от съдебни такси и трябва да представи решението, което го освобождава от плащането на съдебни такси, не по-късно от шест месеца от датата на подаването или от датата на предприемането на друго действие в производството пред съда.

11 Кой избира адвоката ми, ако имам право на правна помощ?

В решението за предоставяне на вторична правна помощ се посочва също и адвокатът, който ще предоставя правната помощ. Получателят на правна помощ трябва да представи решението на посочения в него адвокат. По изключение административният орган назначава различен адвокат на получателя на правна помощ с негово предварително съгласие, приложено към молбата за правна помощ.

12 Правната помощ покрива ли всички разходи по производството?

Както е посочено по-горе, решението за предоставяне на правна помощ включва правото на използване на някои или на всички форми на вторична правна помощ за процедура от определен вид и степен. С решението за предоставяне на правна помощ получателят може да бъде изцяло или частично освободен от плащане на адвокатски хонорари, съдебни разноски (освобождаване от авансово плащане на разноски за свидетели, преводачи, експерти, разследвания и публикации на съда) и от съдебни такси.

Пълна правна помощ се предоставя, ако молителят получава издръжка съгласно специална нормативна уредба, уреждаща упражняването на права по системата за социално подпомагане или помощи за издръжка съгласно Закона за правата на хърватските ветерани от Отечествената война и членовете на техните семейства и по Закона за защита на военните и цивилните инвалиди от войната, или ако общият доход на молителя и членовете на неговото домакинство не надвишава 50 % от месечния размер на основата за изчисляване на член от домакинството.

Всяко увеличаване на общия доход на молителя и на членовете на неговото домакинство над 50 % от основата за изчисляване на член от домакинството води до намаляване на размера на правната помощ така, че всяко увеличаване с 10 % води до намаляване с 10 % на правната помощ, но размерът на правната помощ не следва да бъде по-малко от 50 % от определените за правна помощ разноски.

Ако правната помощ не е предоставена в пълен размер, молителят може да внесе обжалване пред Министерството на правосъдието и публичната администрация срещу частта от решението, с която се отказва предоставяне на правна помощ. Такова обжалване не води до забавяне на използването на одобрения размер на правната помощ. Случайно решението на Министерството на правосъдието и публичната администрация, с което обжалването се отхвърля, може да бъде заведено административно производство.

13 Кой поема другите разходи, ако имам право само на ограничена правна помощ?

Когато е предоставена правна помощ в намален размер, останалата част от разноските се поемат от получателя на правната помощ. Във всеки случай, ако получателят на правната помощ спечели делото, съдът ще вземе решение, че другата страна следва да му възстанови съдебните разноски.

14 Правната помощ обхваща ли и производството по обжалване?

В молбата за правна помощ може да се иска предоставяне на правна помощ и за двата етапа на гражданското производство. За подготвяне на извънредни средства за правна защита е необходимо да се подаде специална молба и да се издаде специално решение само за конкретното правно действие.

15 Може ли правната помощ да бъде оттеглена преди приключването на производството (или отменена дори след неговото приключване)?

Ако, докато трае съдебното производство, финансовото положение на получателя на правна помощ или на членовете на неговото домакинство се подобри до такава степен, че ако това подобрено финансово положение е било налице към момента на подаване на молбата, то би се отразило на правото на молителя на правна помощ или на обхвата ѝ, компетентният административен орган отменя изцяло или частично решението за предоставяне на правна помощ. Получателите на правна помощ трябва да информират административния орган за всяко подобряване на финансовото си положение в рамките на осем дни от момента, в който това им е станало известно. Получател на правна помощ може да внесе обжалване пред Министерството на правосъдието и публичната администрация срещу решението за отмяна на решението за предоставяне на правна помощ в срок от 15 дни от датата на получаване на решението. Срещу решението на Министерството на правосъдието и публичната администрация може да бъде заведено административно производство.

16 Мога ли да оспоря отказ за предоставяне на правна помощ?

Молителят или получателят на правна помощ може да внесе обжалване срещу решението на административния орган, с което се отхвърля молбата за правна помощ, или срещу частта от решението, с която се отказва предоставянето на пълна правна помощ, в срок от 15 дни от датата на получаване на решението. Министерството на правосъдието и публичната администрация трябва да вземе решение по обжалването в рамките на осем дни от датата на получаване на валидно обжалване. Срещу решението на Министерството на правосъдието и публичната администрация може да бъде заведено административно производство.

Допълнителна информация:

Уебсайт на [Министерството на правосъдието и публичната администрация](#)

Закон за безплатната правна помощ (*Narodne novine* (NN; Държавен вестник на Република Хърватия) бр. 143/13 и 98/19);

Граждански процесуален закон (NN бр. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 — консолидиран текст, 25/13, 89/14, 70/19)

Последна актуализация: 23/05/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.